

**Tillsynsrapport för
kemibranschen
2013
mars 2014**

stockholm.se

Tillsynsrapport för kemibranschen 2013
mars 2014

Dnr: 2014-2697
Utgivare: Miljöförvaltningen
Kontaktperson: Ronny Enmark
Omslagsfoto: Plastomformning

Innehåll

1 Beskrivning av branschen	4
1.1 Tillståndspliktiga verksamheter	
1.2 Information om de tillståndspliktiga företagens verksamhet och dess tillsyn	
1.3 Anmälningsspliktiga verksamheter	
1.4 Information om de besökta anmälningsspliktiga företagens verksamhet och tillsyn	
2 Tillsynsarbetets innehåll	9
3 Resultat av tillsynsarbetet	10
3.1 Inspektioner/ periodiska besiktningar	
3.2 Miljörapporter	
3.3 Tillstånd och anmälningar	
3.4 Egenkontroll	
3.5 Energi	
3.6 Kemikalier	
3.7 Klagomål	
3.8 Övrigt	
3.8.1 Buller	
3.8.2 Indikatorer för miljöarbetet i branschen	
3.8.3 Individuell bedömning av egenkontrollen för de företag som besökts under året	
3.8.4 Utveckling under året	

1 Beskrivning av branschen

Läkemedels-, färg- och kemikaliebranschen är en sammanslagning av olika typer av verksamheter som bland annat hanterar stora volymer kemikalier. I branschen ingår tillverkning av färg, läkemedel, reagenser, rengöringsmedel och kemikalier för gjuterier och betongindustri. Det ingår även företag som omformar plaster samt rengör containrar som innehållit kemikalier.

Ett flertal av de tillståndspliktiga verksamheterna är stora och unika ur nationellt perspektiv. Förutom en stor kemikaliehantering är en del verksamheter transportintensiva och/eller stora energiförbrukare.

1.1 Tillståndspliktiga verksamheter

A-verksamheter

Ask Chemicals (24.10) tillverkar gjuterikemikalier

B-verksamheter

SIKA (24.110-1) tillverkar betongtillsatser

GW Bulk- & tank (74.10) tvättar transportcisterner

Recipharm (39.20-2) tillverkar läkemedel

Stockholm

Swedish Orphan (24.20) tillverkar läkemedel

Biovitrum

Octapharma (24.110-2) tillverkar läkemedel

Engwall o Claesson (24.110-1) tillverkar färg

1.2 Information om de tillståndspliktiga företagens verksamhet och dess tillsyn

Ask Chemicals Scandinavia Aktiebolag bedriver sin verksamhet på Varuvägen 11 i Älvsjö industriområde. Verksamheten består av egen tillverkning av och försäljning av kemikalier till gjuteribranschen och till färgindustrin. Tillverkning av hartser sker främst genom en kemisk reaktion medan härdare, släppmedel med mera kallblandas.

Företaget har ett tillstånd från 2010 som medger produktion av 10 000 ton kemiska produkter varav 5 000 ton får framställas

genom kemisk reaktion samt ett kontrollprogram som stöd för egenkontrollen.

Länsstyrelsen i Stockholm har beslutat att verksamheten omfattas av skyldigheterna för farlig verksamhet enligt lag om skydd mot olyckor. Verksamhetens behov av skyddsavstånd kan komma att påverka stadens planer på en kraftig utbyggnad av bostäder i Älvsjöområdet.

Verksamhetens miljörapport var utan anmärkning.

Arbetet med utfasningen av de små mängderna fenol och formaldehyd som finns i en del produkter sker i koncernens anläggningar i USA och Tyskland. Verksamheten har inte lyckats fasa ut någon miljöfarlig kemikalie under året. Indikationer på fler nära förestående utbyten saknas.

Verksamheten har under året analyserat riskerna vid lossning av styckegods utanför fabriksområdet och vidtagit åtgärder för att minska dessa.

SIKA bedriver sin verksamhet på Domnarvsgatan 15 i Lunda industriområde, Spånga. Verksamheten producerar kemisktekniska produkter, huvudsakligen betongtillsatsmedel för byggändamål. Alla produkter är vätskeformiga och tillverkas genom kallblandning.

Under året har ett flertal anmälningar gjorts om justeringar av produktsammansättningar och produktionsförändringar. Förändringarnas miljöpåverkan har bedömts som försumbara och inte föranlett några åtgärder från förvaltningens sida.

Verksamhetens arbete med substitution av miljöfarliga kemikalier fortsätter där man försöker ändra på ingående ämnen i vissa produkter samt föreslå alternativa produkter till kund.

Under året har en bullerutredning utförts som påvisar att givna villkor klaras med marginal. Arbetet pågår med att försöka sluta produktionsprocessen genom återanvändning av reningsvatten. Detta skulle leda till minskat utsläpp av nitrifikationshämmande ämnen förutom minskad vattenförbrukning. Efter tidigare insamlande av energiförbrukningsdata har en åtgärdsfas för minskad energiförbrukning inletts. Verksamhetens miljörapport kom in för sent, men var av god kvalitet.

GW Bulk- & tankrengöring bedriver sin verksamhet i Louddens oljehamn. Verksamheten består av invändig tvätt av tankbilar och containrar som innehållit olika typer av flytande kemiska produkter.

Verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i ett tillstånd från år 1992. Det verksamhetsspecifika villkoret begränsar utsläpp av metaller och kolväten till avloppsnätet efter behandling i den interna reningsanläggningen.

Företaget har klarat sina utsläppsvillkor med marginal. Tillsynen påvisar att egenkontrollen är god. Företagets miljörapport var utan anmärkning.

GW Bulk- & Tankrengöring har under året sökt tillstånd för att under 2014 kunna flytta sin verksamhet till Årsta/Älvsjö vilket miljö- och hälsoskyddsmyndigheten ställt sig positivt till då flytten förutom en uppgraderad reningsanläggning medför mindre tunga transporter genom staden och förenklar arbetet med omvandlingen av hamnområdet. Länsstyrelsen har efter årsskiftet medgett tillstånd.

Recipharm Stockholms anläggning ligger i Årsta där man kontraktstillverkar läkemedel på uppdrag av kund.

Tillverkningsstegen är blandning av aktiva substanser, granulering med lösningsmedel eller vatten, torkning, malning, tablettslagning och i vissa fall dragering av tablettarna.

Verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i ett tillstånd från år 1991. Tillståndets mest verksamhetsspecifika villkor reglerar den mängd lösningsmedel som är tillåtet att släppa ut till luft.

Väster om Recipharm pågår planarbete för nya bostäder. Recipharm har låtit göra flera åtgärder för att få ned bullret från fläktar och dylikt. Planer finns på att byggföretaget ska uppföra en bullerskärm på företagets tak längs hela västra sidan för att få ner bullret ytterligare.

Företaget har under hösten 2013 låtit göra en energikartläggning. Utifrån den är tanken sedan att göra åtgärder för att minska energiförbrukningen.

Verksamhetens miljörapport var utan anmärkning.

Swedish Orphan Biovitrum (SOBI) producerar proteinläkemedel på kontraktbasis. Anläggningen finns på Kungsholmen. Tillstånd för verksamheten meddelades år 1995. Villkoren i tillståndet tar sikte på hantering av avloppsvatten och kemikalier.

SOBI har under år 2013 gjort flera energi- och vattenbesparande åtgärder. Bland annat har ventilationen gått från konstant drift till att vara avstängd på nätter och helger genom tidsstyrning.

Vattenförbrukningen har minskat mycket genom att återvinning/optimering av mätningvatten i renågesystemet har utförts.

Verksamhetens miljörapport var utan anmärkning.

Octapharma bedriver sin verksamhet på nordvästra Kungsholmen. Företaget framställer proteiner ur blodplasma samt bereder de framtagna substanserna till injektions- eller infusionslösningar. Verksamheten bedrivs med stöd av ett tillstånd meddelat år 2008.

Under året har arbete pågått med frågan om beslut om slutligt villkor för utsläpp av organiskt material till det kommunala avloppsnätet och i dagarna kom miljöprövningsdelegationen på länsstyrelsen med ett beslut. Slutsatsen blev att det inte krävs någon reglering av utsläppen av organiskt material p.g.a. avloppsvattnets sammansättning. Företaget kommer att fortsätta provta vattnet och det kommer att göras under en vecka per kvartal. Villkoret blev istället att processavloppsvattnet före avledning till det kommunala spillvattennätet ska uppfylla gällande krav från Stockholm Vatten vad gäller metallhalter och organiska föreningar.

Under hösten har företaget haft problem med pH-justeringen av processavloppet i utjämningsbassängen, vilket inneburit att det tidvis förekommit avvikelser från godkänt pH-värde i utgående processavlopp till det kommunala spillvattennätet. Vid några tillfällen har den otillräckliga pH-justeringen av processavloppet i utjämningsbassängen innan avledning till det kommunala nätet gjort att obehandlat avlopp har bräddat. För att komma till rätta med problemet har bolaget bytt till en effektivare kemikalie för pH-justering då vattnet är basiskt. Nya cirkulationspumpar har även införskaffats. Framöver kommer företaget att ha extra cirkulationspumpar på lager i händelse av haveri.

Verksamhetens miljörapport var utan anmärkning.

Engwall o Claesson tillverkar färg i sin anläggning i Bandhagen. Omkring 90 % av produktionen utgörs av vattenbaserade färger. Verksamheten fick tillstånd år 1992 och de viktigaste villkoren avsåg arbete med att minska lacknaftautsläpp till luft samt villkor för utsläpp till vatten.

Produktionen av lösningsmedelsburna färger minskar och produktionen av vattenburen färg ökar, vilket naturligtvis är positivt. Företaget återanvänder om möjligt färger med fel nyans, s.k. felbrutna färger. Antingen genom att försöka hitta en annan kund som accepterar nyansen eller genom att låta färgen gå in i produktionen igen.

Under år 2013 har Engwall o Claesson anlitat studenter från Kungliga Tekniska Högskolan som sett över deras

energianvändning och gett förslag på kostnadseffektiva åtgärder. De hittade inga möjligheter till enkla, snabba effektiviseringar, men det finns potential att göra vissa större investeringar som skulle minska elförbrukningen.

Verksamhetens miljörapport var utan anmärkning.

1.3 Anmälningsskyldiga verksamheter

C-verksamheter

Boule Medical	(24.120-3)	tillverkar reagens för blodanalyser
Prols	(24.120-3)	tillverkar rengöringsmedel
Paxymer	(25.50-1)	tillverkar plast
Team Olmed	(25.50-3)	tillverkar proteser
All plastik	(25.50)	omformar plast
Stala plast	(25.50)	omformar plast

Dessutom finns ett fåtal mindre verksamheter som tillverkar rengöringsmedel, plaster med mera.

1.4 Information om de besökta anmälningsskyldiga företagens verksamhet och dess tillsyn

Boule Medical tillverkar reagens- och rengöringslösningar till bloddiagnostik i lokaler på Fagerstagatan 7 i Lunda industriområde, Spånga. Verksamheten planerar att utöka produktionen i sådan omfattning att verksamheten blir tillståndsskyldig. Samråd har skett och en tillståndsanmälan har lämnats in till länsstyrelsen.

I samband med tillståndsansökan har en omfattande riskbedömningsanalys genomförts där riskerna med verksamheten generellt bedömts som låga. En förhöjd risk föreligger vid ett eventuellt haveri av någon blandningstank. Verksamheten har en aktuell kemikalieförteckning.

Prols tillverkar framför allt rengöringsprodukter på Harpsundsvägen 160 i Högdalens industriområde. Verksamheten har under året gjort några mindre förändringar i produktsammansättningarna. Produkterna innehåller inga ämnen som finns registrerade på prioriterings- eller utfasningslistorna. Ytterligare förbättringar av kemikaliehantering har vidtagits.

Stala plast gjuter/omformar 12-13 ton olika plaster i lokaler på Hardemogatan 1 i Rågsved. Inga brister konstaterades vid tillsynsbesöket.

Paxymer tillverkar en giftfri flamskyddad plast som inte sotar vid brand i lokaler på Krossgatan 1 i Vinsta industriområde. Verksamheten har en väl utvecklad kemikalieförteckning.

Team Olmed Nord tillverkar proteser med mera i landstingets lokaler på Sjukhusbacken 4 vid Södersjukhuset. Verksamheten kan komma att omlokaliseras inom sjukhusområdet. Tillverkning av proteser omfattar ofta omformning eller gjutning av plaster. Företaget har bytt ut sin volymprodukt till en plast som innehåller mindre mängder av styren och ska utveckla sin kemikalieförteckning med kemikalernas ingående komponenter.

2 Tillsynsarbetets innehåll

Arbetet med kemibranschen omfattar

- Tillsynsbesök. Företagen inspekteras med ett intervall på ett till tre år enligt tillsynsplanen. Vid tillsynsbesöket kontrolleras bland annat villkorsefterlevnad, egenkontroll, kemikaliehantering samt kemikaliesubstitution.
- Miljörapporter. De tillståndspliktiga företagen miljörapporter kontrolleras, återkopplas och följs upp.
- Tillståndsarbete. Förvaltningen deltar i samråd samt remissarbete.
- Anmälningarbete. Förvaltningen ansvarar för remissarbete, miljöbedömning och i beslut vid anmälning av nya verksamheter samt förändringar
- Periodisk besiktning. Förvaltningen deltar alltid vid periodiska besiktningar.
- Övrigt. Vid flytt och avveckling av verksamheter kontrolleras eventuell markförorening. Klagomål utreds och bedöms. Förvaltningen är internt inom kommunen behjälplig vid planerings och exploateringsbehov. Därutöver svarar förvaltningen upp på informationsbehov från andra myndigheter och allmänheten, allmänheten med mera

3 Resultat av tillsynsarbetet

Då verksamheterna ofta är unika görs en individuell bedömning var tyngdpunkten på tillsynsarbetet ligger på det enskilda företaget.

3.1 Inspektioner/ periodiska besiktningar

Samtliga verksamheter har besökts under året i enlighet med tillsynsplanen. Överlag har enbart smärre brister konstaterats vid tillsynsbesöken vilka har åtgärdats eller är under åtgärdande. Inga förelägganden har behövt tillgripas.

3.2 Miljörapporter

Samtliga miljörapporter förutom den från SIKA har kommit in inom föreskriven tid. Rapporterna har generellt varit av god kvalité.

3.3 Tillstånd och anmälningar

Arbete har under året lagts ned på

- Anmälningar om förändringar i produktionen hos SIKA.
- Nu avslutad tillståndsprocess för GW Bulk- & tankrengörings omlokalisering till Årsta/Älvsjö.
- Påbörjad tillståndsprocess hos Boule Medicin för utökad produktion i Lunda industriområde.

3.4 Egenkontroll

Egenkontrollen är generellt bra framför allt på de verksamheter som besöks årligen. Den skriftliga dokumentationen av egenkontrollen kan i vissa fall ligga något efter. Egenkontrollprogram utvecklas och justeras kontinuerligt internt och efter tillsynsbesök.

Läkemedelstillverkarna lyder också under det regelverk som Läkemedelsverket och FDA (Food and Drug Administration, den amerikanska livsmedels- och läkemedelsmyndigheten) satt upp för att trygga patientsäkerheten. Dessa regler innebär att företagen måste ha en lång rad rutiner och instruktioner för att säkerställa reglernas efterlevnad. Läkemedelsföretagen är således vana att arbeta med en omfattande egenkontroll som till vissa delar överlappar miljöbalkens krav på egenkontroll.

3.5 Energi

De ökade energikostnaderna medför att energibesparingsarbete prioriteras i många verksamheter. Genom ny teknik som exempelvis värmepumpar och modernisering av produktionsutrustningar har energibesparingar uppnåtts. Flera av de ”mindre” verksamheterna

har uttryckt sin uppskattning att förvaltningen förmedlat kontakt till den kommunala energirådgivningen som erbjuder en timmes gratis energirådgivning.

3.6 Kemikalier

Arbetet med att fasa ut miljöfarliga kemikalier går i många fall långsamt på grund av varans komplexitet och användningsområde. I flera fall sker utvecklingsarbetet i företagets anläggningar utomlands och måste samordnas för många marknader.

3.7 Klagomål

Ett klagomål riktades mot Octapharma i juli 2013. Det rörde pysljud från ett rör på företagets tak som störde en närboende i området. Ärendet avskrevs omgående eftersom störningen endast uppträdde en kort stund en natt.

3.8 Övrigt

3.8.1 Buller

Sika har under året vidtagit en omfattande bullerutredning för att kontrollera gällande bullervillkor för första gången. Villkoren klarades med marginal.

3.8.2 Indikator för miljöarbetet i branschen

Indikator	Årsmål
Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sin energianvändning.	100 %
Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sina transporter	100 %

Samtliga verksamheter bedöms arbeta med att försöka minska sin energiförbrukning och kostnaderna och miljöbelastningen av sina transporter.

3.8.3 Individuell bedömning av egenkontrollen för de företag som besökts under året

Ask Chemicals Scandinavia

Nuvarande egenkontroll fungerar bra och kontrollprogrammet är integrerad i verksamhetens övriga egenkontroll.

SIKA

Företaget har en väl utvecklad egenkontroll som är integrerad med övrig egenkontroll.

GW Bulk och tank.

Verksamhetens egenkontroll bedöms som god.

Engwall o. Claesson

Verksamhetens egenkontroll bedöms som god.

Recipharm Stockholm

Verksamhetens egenkontroll bedöms som god.

Swedish Orphan Biovitrum

Företagets egenkontroll bedöms som god.

Octapharma

Verksamhetens egenkontroll bedöms som godtagbar.

Boule Medical

Företaget har en omfattande och väl dokumenterad egenkontroll.

Prols

Egenkontrollen bedöms som godtagbar.

Stala

Egenkontrollen bedöms som godtagbar.

Paxymer

Verksamhetens egenkontroll bedöms som god.

Olmed

Verksamhetens egenkontroll bedöms som god.

3.8.4 Utveckling under året

De flesta av företagen har haft frekvent tillsyn under flertalet år och utvecklat ett gott miljöarbete. Under året har därför inga stora framsteg noterats men egenkontrollen och kemikaliehanteringen har fortsatt förbättrats. Arbetet med energieffektivisering har intensifierats på flera företag.

